

PRAVILNIK ZA POMLADANSKO VZREJNO PREIZKUŠNJO (PZP)

A) SPLOŠNE DOLOČBE

Na pomladanski vzrejni preizkušnji ocenimo podedovane naravne lovske zasnove mladega psa, katere naj bi vzgoja še bolj vzpodbudila: volja za delo po sledu, nos, iskanje, stoja in vodljivost. (Glej čl. 47) Najtežja naloga sodnika je sojenje na vzrejni preizkušnji. Ker je neoporečno pravilen izid vsake preizkušnje odvisen od kvalitete sodnikov, morajo biti sodniki le izkušeni lovci, vodniki uporabnostnih psov, ki se lahko izkažejo z vzrejnimi izkušnjami. Soditi smejo le priznani sodniki.)

(1) Na pomladanski vzrejni preizkušnji preizkušamo naslednje predmete:

Predmet	Faktor strokovne vrednosti
1. delo po sledu,	2
2. nos,	2
3. iskanje,	1
4. stoja,	1
5. vodljivost.	1

(2) Ugotoviti je treba:

1. Način gonje (sledoglasnost, vidoglasnost, tiho, kresanje, neugotovljeno).
2. Streloplachost, znaki živčnosti, obnašanje psa in druge napake, navedene v spričevalu (obr. p. št. 3).
3. Psi morajo biti v vseh predmetih preizkušeni posamično. Vsakemu psu je treba dati večkrat priložnost, da pokaže svoje naravne zasnove, vendar ne več kot 5-krat. Če sodniški zbor meni, da je pri tem potrebno storiti izjemo, mora to utemeljiti in odločiti na sodniški seji.
4. Za angleške pasme ptičarjev, izdelovanje »dela po sledu« ni obvezno.

B) POSAMEZNI PREDMETI

1. Delo po sledu nevidnega zajca

- (1) Delo po sledu se preizkusi na sledu nevidnega ali ne več vidnega zajca, tj. psa se da na sled šele, ko zajec ni več viden oz. ga pes ni videl. Vodniku je dovoljeno, da izdeluje s psom sled do 30 m na povodcu.
- (2) Ocenjuje se prirojena volja psa za sledenje in zanesljivost na sledu.
- (3) Voljo psa za delo po sledu spoznamo po tem, kakšno zanimanje pokaže pes za delo. Pri tem moramo upoštevati vsakokratne okoliščine (kakovost tal, vremenske razmere), ki vplivajo na kakovost oz. jakost sleda. Voljo pokaže pes z načinom pristopa k izdelavi sleda, s kakšno voljo in s kakšnim prizadevanjem ga izdeluje, in če tudi v otežkočenih razmerah poskuša slediti. Otežkočene razmere glede na kakovost tal so: sveže zorane njive, sveže pokošeno deteljjišče, sveže gnojene površine, poti ali ceste. Slabe vremenske razmere so: močan veter (posebno burja), slana, močna sončna pripeka, velika vlažnost tal itd. O volji za izdelovanje sleda lahko sklepamo, s kolikšno voljo in s kakšnim prizadevanjem jo izdeluje in če tudi pri oteženih pogojih poskuša dalje izdelovati sled. O volji za izdelavo sleda lahko sklepamo tudi v primeru, ko pes po vidni gonji zajca izgubi iz vida in mirno poišče ter povzame njegov sled, ali pa če zasledovanje prekine ali celo nesmotrno teka po okolici.
- (4) Zanesljivost na sledu se kaže v načinu, kako pes drži sled in kako ga samostojno in zanesljivo izdeluje.
- (5) Pri presojanju ocene naj bo odločilna bolj volja za delo po sledu, zanesljivost na sledu in težavnost sleda kot pa dolžina izdelanega sleda.

2. Nos

- (1) Zaradi vsestranske uporabe bodočega lovskega psa je treba temu ustrezno skrbno oceniti izkazano občutljivost nosu.
- (2) Dober nos se pri iskanju kaže predvsem v tem, da pes velikokrat najde divjad, nakaže na daleč, da nakazuje mesta daha po divjadi in da občasno nakazuje dah ptičkov (škrjancev). Na sledu je treba posebno paziti na smiselno povzetje daha in na reakcijo, ko pes izgubi sled in ko ga ponovno najde.
- (3) Iz navedenih opazovanj je potrebno oblikovati končno presojo o pokazani občutljivosti nosu.

3. Iskanje

(1) Pri presoji iskanja je potrebno usmeriti glavno pozornost na voljo psa, da bi našel divjad.

(2) Iskanje naj bo tekoče, vztrajno in naj izraža voljo psa, da bi našel divjad! Če pes kljub primemosti terena išče pretežno v trapu, je lahko ocenjen »zadostno« (4 točke).

4. Stoja

(1) Zasnova za stoji se kaže v tem, da pes pred najdeno, zaznano divjadjo obstoji ali leže. Ne zahteva se, da pes pri stoji vzdrži. Upoštevat je treba težave, če se divjad pred psom umika. Če pes skoči in požene divjad, to ni napaka! Pse, ki divjadi nočejo nakazati (žmiravce) izključimo iz preizkušnje. (2) Prvenstveno naj se ocenjuje stoja na perjad. Če pes ni imel priložnosti, da bi našel pernato divjad, ne smemo stoji na drugo divjad oceniti slabše.

5. Vodljivost

Dobra vodljivost je predpogoj za uspešno delo psa pri vseh vrstah lova. Stopnja vodljivosti se kaže v volji psa, da je v vsakem trenutku v kontaktu z vodnikom, da voljno izvršuje komaj zaznavne komande. Najvišja stopnja vodljivosti se kaže v delu in želji psa, da lovi za vodnika in si prizadeva, da ga čimprej pripelje do »plena«.

6. Način gonje

Zabeleži se, če pes dokazano glasno goni vidnega zajca (v. gl.), ali če je glasen na sledi za nevidnim zajcem (sl. gl.); ravno tako se zabeleži, če vidnega zajca goni tiho (nem) ali če je kresač (lažno sledoglasen); sledoglasnost se ocenjuje pozitivno le na sledu zajca ali lisice.

Sledoglasnemu psu se vpiše znak tudi v rodovno knjigo. (Glej določila tega pravilnika o znakih)

Presojanje obnašanja na strel itd.

(Glej obrazec p. št. 3)

(1) Za preizkušnjo vedenja ob strelu je treba v času iskanja v bližini (ca 30-50 m) vsakega psa, v presledku 20 sekund ustreliti v zrak najmanj dvakrat. Če pri tem ni mogoče oceniti vedenja psa, je treba preizkus ponoviti po najmanj 30 minutah.

(2) Občutljivost na strel je strah pred pokom. Ta strah se lahko pokaže v različnih stopnjah. Če opazimo, da se je pes le malo ustrašil in ga to ni motilo pri nadaljnjem delu, govorimo o »rahli občutljivosti na strel«. Če pes išče zaščito pri vodniku in v roku 1 minute nadaljuje z delom, ocenimo, da je »občutljiv na strel«. Če pes za dalj časa opusti svoje delo in strah traja več kot minuto, je pes »močno občutljiv na strel«. Meja za »močno občutljivost na strel« je od 1-5 minut. Če je pes prekinil delo za več kot 5 minut, ga ocenimo kot streloplahoga. Streloplahost je nespomo ugotovljena, če pes ne išče več zaščite pri svojem vodniku in zbeži ter se na ta način izmakne vplivu svojega vodnika.

(3) Na strel močno občutljivi psi, streloplahi in rokoplahi ne morejo pozitivno opraviti preizkušnje.

(4) Glede nadaljnjih ugotavljanj značaja glej obrazec p. št. 3.

Osnove za ocenjevanje

Ker se pri mladih psih naravne zasnove ob različnih razmerah in priložnostih pokažejo različno, naj sodnik podedovane lastnosti oceni po celotnem vtisu in presoji celotnega dela!

Psi so preizkušnjo opravili, če so v vseh predmetih prejeli najmanj »zadostno« (3 točke).

Na PZP se ne podeli telesna ocena, temveč se v obrazec p. št. 3 zabeleži le telesne hibe, ki so v njem navedene.